44ste jaar. — Nr 21. Donderdag 18 Februari 1897.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt n° 37-39, te Tongeren.**

ABONNEMENT:
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** »
Een » » **4** »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn voorafbetaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

De personen die tot heden hun abonnement aan den *Postrijder* niet betaald hebben, zijn verzocht ons het bedrag er van te doen toekomen, zoo niet zal hun eene kwitiancie door den post aangeboden worden, met verhooging van 10 centiemen voor de kosten van inbeuring.

TONGEREN, DEN 18 FEBRUARI 1897.

De Kamer.

Zitting van 16 Februari.

De Kamer zet de bespreking voort over het mijntoezicht.

M. Denis leest eene lange redevoering, overloopend van cijfers, en waarin hij breedvoerig de lonen der mijnwerkers onderzocht.

Vervolgens maakt hij een statistiek over de gevaren van onheilen.

Een goed ingericht mijntoezicht door de werklieden, zou aanzienlijk het getal ongevallen doen verminderen.

Hij zet de maatregelen vooruit, onder dit opricht in Frankryk genomen.

Zitting van 17 Februari.

De Kamer zet de bespreking der artikelen van het wetsontwerp op het mijntoezicht voort.

M. Fléchet, verslaggever, weêrlegt de opmerkingen van den minister.

Hij is van oordeel dat de werklieden-toezichters moeten benoemd worden door de werklié.

M. Waroecqué doet het advies kennen van M. Briart, die sedert 30 jaar ingenieur is in de mijnen van Mariemont.

Hij is ook van gedacht dat het toezicht moet geschieden door arbeiders, benoemd door hunne gezellen.

M. Somzée verklaart dat de socialisten gelijk hebben te eischen, dat de toezichters door de werklié worden benoemd.

Hollandsch Limburg.

WEERT. — *Zonderling geval van bloedvergiftiging.* — Een student der kostschool van den H. Lodewijk is alhier het slachtoffer geworden van een jammerlijk ongeval, dat in het voorbeeldig onderwijsgestisht en in gansch de stad eene algemeene deelneming heeft verwekt.

Bedoelde leerling, het zoontje eener weduwe uit Eindhoven, had op de wang een klein onbeduidend zweertje of puistje, dat hij, natuurlijk, zoo spoedig mogelijk wenschte te zien verdwijnen.

De jongen beging de onvoorzichtigheid het puistje weg te krabben met een pennemes waarmede hij even te voren een gekleurd potlood had aangescherpt ; anderen beweren dat er inktplekken van violetachtige kleur op het lemmer van het mes, zichtbaar waren.

Spoedig begon het hoofd van den student vervaarlijk op te zwellen. Er had, eilaas, eene bloedvergiftiging plaats gehad, en deze nam zoo schielijk toe, dat de bijgeroepen geneesheeren er niet in konden gelukken dezelve te stuiten.

Daags na het ongeval bezweek de arme knaap na een ijselijk lijden.

Men zal de algemeene verslagenheid begrijpen en zich de wanhoop verbeelden der diepbeproefde moeder, die zich reeds acht kinderen op jeugdigen leeftijd door den dood zag ontrukken !

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld : 510 koeien en kalveren, 10 schapen, 252 vette varkens, 680 baggen, 288 loopers.

Paardenmarkt te Tongeren donderdag, 1 APRIL.

BINNENLAND.

Men meldt uit Luik :

De erbarmelijke toestand van de gemeentezaken in den socialistischen raad van Seraing, heeft de benoeming van eenen bijzonderen regeeringscommissaris noodzakelijk gemaakt. Daarenboven is de schepene van onderwijs, die voor laster tegen den onderwijzer veroordeeld werd, voor veertien dagen in zijne bediening opgeschorst. De gemeentekas is leeg en de werklié der gemeenten dreigen met eene staking omdat zij niet meer betaald worden.

— Men meldt uit Brussel :

Alweer vier zinneloozen op éénen dag, wel te verstaan voor zooveel de policie bekend is. Onder de zonderlingsten was een jood, Samson Z.., die als eene bom in een koffiehuis binnen viel en zich bij middel van eenen revolver en een dolk tegen ingebeelde vijanden poogde te verdedigen. Hij werd vervolgd, zegde hij, door de Bulgaren, die hem wilden vermoorden, gelijk zij Stamboeloff vermoord hebben. Eene andere had 25 millioen geerfd en werd vervolgd door zijne geburen, welke waren opgestookt door zijne vrouw. Als het zoo voortgaat, zal heel Brussel nog zot worden.

— ONTBINDING. — Het gerucht loop dat de koning zou voornemens zijn de Kamers te ontbinden om het land te raadplegen over de milicie-wet. — Onder alle voorbehoud.

— PAUSELIJKE VERJAARDAG. — Zooals alle jaren zal er op den verjaardag van het pausdom van Leo XIII een groot diner in de nunciatuur te Brussel plaats hebben.

Een tweede diner zal plaats hebben op den 87ste geboortedag des Pauzen.

— TRAPPISTEN IN CONGO. — In de maand Mei zullen andermaal vier dezer geloofszendelingen naar Congo vertrekken. Het zijn de paters Victor en Bernardus en de broeders Valentious en Jozef, allen van de abdij van Westmalle.

Giften tot ondersteuning der missie van de paters-Trappisten in Congo, zullen met dank in de abdij van Westmalle aanvaard worden.

— Negen verschillende modellen van opvouwbare velocipeden zijn bij het ministerie van oorlog ingekomen. Eens dat er een stelsel aangenomen is, zullen er proefnemingen mee gedaan worden in het regiment carabiniers, en vervolgens zullen er in het belgische leger twee compagnies cyclisten worden ingericht.

— Donderdag vond men in eenen verlaten mijngang te Pâturages, waar twee mijnwerkers door het breken van eenen kabel eenig werk te verrichten hadden, eenen persoon, die zich daar tamelijk kalm hield. Die man was zinneloos en zou zich reeds vier dagen daar bevonden hebben, met gevaar van in de diepte te vallen. Hij leefde van afval van hout..... als het waar is.

— AARDAPPELEN. — Duitschland is ontegensprekelijk het land dat de grootste hoeveelheid aardappelen verbruikt. De aardappelen beslaan er meer dan 3.000.000 hektaren en leveren er 32.000.000.000 kilogrammen knollen op.

Van dit laatste cijfer werden er 1.500.000 ton gebruikt voor de stokerijen.

Vervolgens komt Frankrijk waarvan het jaarlijks gebruik 10.000.000.000 kilogrammen bereikt. De oppervlakte van den grond welke voor deze teelt bestemd is beslaat 1.400.000 hektaren.

Engeland verbruikt jaarlijks 4.500.000.000 kilogrammen aardappelen, welke geteeld worden op 500.000 hektaren van zijn grondgebied.

Holland, wiens aardappelen eene zeer goede faam genieten, komt slechts op den vierden rang.

— HET DROOGMAKEN DER ZUIDERZEE. — De Hollanders, met de wijze volharding die hen kenmerkt, hebben er niet van af gezien de Zuiderzee droog te maken. Volgens de *Journal des Transports* ons meldt, heeft eene bijzondere officieele commissie, ingesteld om het vraagstuk te onderzoeken, een gunstig verslag uitgebracht. De Zuiderzee moet zich maar kloek houden, want de Hollandsche ingenieurs zijn niet van zin hunne plannen op te geven.

Ziehier hoe men zou te werk gaan : Een dijk 48 kilometers lang zou dwars over den inkom gebouwd worden. Deze dijk zou aan zijne grondslag 55 meters breed zijn en vijf meters hoog wezen ; het zou 9 jaar duren om hem te voltooien. Men zou dan het water uitpompen.

De werken tot droogmaking zouden 31 jaar duren, maar elk jaar zouden 10.000 hectaren grond aan den landbouw kunnen afgestaan worden. De totale uitgave wordt begroot op 650 millioen frank, erin begrepen de schadeloostellingen aan de visschers ; maar men schat de op de zee veroverde gronden op 675 millioen frank. Het werk zou dus eene winst opleveren van 25 millioen frank, ongerekend de meerdere opbrengst van belastingen welke het zou medebreengen.

— MIDDEL OM FRUIT TE BEWAREN. — Als het waar is dat het reizen de jeugd vormt, is het daarentegen zeker dat het reizen het fruit erg beschadigt. Het vertrekt in goeden staat uit het land waar het gewonnen werd, met de lekkerste uitzicht en komt ter bestemming, geplekt, gespot, onwaardig verbruikt te worden. Meestal is dit te wijten aan de gebrekkige inpakking. Men neeft dus hierover een onderzoek geopend en belangrijke proefnemingen gedaan waarvan de *Gazette Agricole* en de *Revue Scientifique* ons de uitslagen geven :

1° Het fruit, in zijdepapier gewikkeld, bleef bewaard tot aan het einde der proefneming ; het rijpte regelmatig voort, de vruchten hadden eenen onberispelijken smaak en uitzicht behouden.

2° In het houtstroo, nieuw voortbrengsel bestaande uit zeer lange en zeer smalle dunne schavelingen van sparreboomen of populiers, bleven de peren en appelen goed bewaard, maar niet zoo goed als bij het voorgaande lot.

3° In garststroo had het fruit geene vlekken of onaangenamen smaak, maar het had zijne frischheid verloren en was min rijp dan bij de loten 1 en 2.

4° De peren en appelen die bewaard werden in hooi, hadden eenen nogal harden achtersmaak ; zij plekten en rotten.

5° De *houtzagelingen of zaagmeel* geven zeer slechte uitslagen ; het fruit was geplekt, bedorven, had eenen houtsmaak en kon niet meer verkocht worden.

6° In korenkaf waren de peren nogal goed bewaard, maar al de appelen waren geplekt en beiden smaakten wat vermuft.

7° In drooge bladeren bleven de appelen nogal wel bewaard, alhoewel een weinig geplekt ; de peren waren erg bevlekt en bedorven.

8° Het fruit dat men op de tafels van de fruitkamer had laten liggen was nogal wel bewaard, maar in eene verwarmde kamer geplaatst, was dit lot het meest bedorven.

9° De loten in het zand gedolven, waren ongeschonden, maar meer gevorderd in rijpheid dan al de andere loten ; het is de beste methode als men het fruit zeer lang wil bewaren ; alvorens het in den zavel te delven, is het verkieslijker de vruchten in zijdepapier te wikkelen.

— VERBLIJF DER ZUSTERS IN CONGO. — Naar aanleiding van het afsterven van zuster Maria Godelieve — in de wereld mej. Ruckebusch-Van Abeele — zegt *le Mouvement Géographique* het volgende :

« En hare dood die ons pijnlijk grieft, doet ons eenen wensch uitdrukken, dien, van het verblijf der zusters in Congo zoo lang niet meer te zien duren.

« Zuster Godelieve was reeds 5 jaar in Congo. Dat is te veel. Op zeldzame uitzonderingen na kunnen de sterkste personen een zoo langdurig verblijf onder den Evenaar niet uithouden ; en men zou dat opleggen aan deze zachtaardige jonge vrouwen, die voor geen moeite achteruitdeinzen, die tot alle opoffering bereid zijn.

« Dat is niet aan te nemen. De Congo-onderneming kan van hare *grenzelooze* toewijding, zulk eene opoffering niet vragen.

« Wij verlangen dat men voor de zusters zou doen, wat men doet voor officieren, geneesheeren, priesters, agenten en werklieden : dat zij na 3 jaar verblijf terugkeeren in België. »

— **Rookers!!!** — Wat hoort t'huis bij een goed kopje Koffie ?

Een lekkere zigaar niet waar ! Welnu, gaat bij Leyser-Péters, Hasseltschestraat, Tongeren, en vraagt de uitmuntende gedeponeerde marken : « VALDINE en BRUNHILDE, » te Tongeren, bij hem alleen te verkrijgen.

⁂ *Een rijke vrek krijgt het bezoek van eenen achter-neef* ; hij wil den jongen aangenaam zijn. « Luister, » zegt hij : « het gouvernement laat binnen kort nieuwe vijffrankstukken slaan ; welnu, het eerste dat ik in de hand krijg, zal ik u..... laten zien ! »

⁂ WAT KAN HIJ ER AAN DOEN ? — *Vrouw* (verontweerdigd). Zoo, zoo, ten drie ure 's nachts *komt-ij thuis !*

Man (half aangevezen). Ja, vrouwken, wat kan ik er aan doen ? al de herbergen zijn toe !

BUITENLAND.

Nederland.

DIJKBREUK. — De dijken, welke Grondstein en de Ossenwaard te Zevenaar tegen het water beschermden, zijn doorgebroken. Twee vrij groote polders bestaande uit eenige honderden bunders bouw- en weiland zijn ondergeloopen terwijl de zich daarop bevindende boerderijen van alle gemeenschap met de buitenwereld zijn afgesloten. Van den eenen dijk (dien van Grondstein) is ongeveer 30 meter afgeslagen.

Frankrijk.

BESTOLEN DOOR EENEN HAAS. — Zekere M.., landbouwer te Montmagy, welke huiswaarts keerde en 765 frank, de opbrengst van den verkoop van een paard op zich had, bemerkte tusschen het schaarhout eenen haas welke in een strop gevangen zat. Hij maakte zich meester van den haas, die hevigen tegenstand bood.

Ziende dat het dier hem ging ontsnappen, kreeg hij het denkbeeld van de lederen eindjes zijner geldbeurs rond den nek van het dier te binden, maar de haas sprong weg en verdween met de beurs. Natuurlijk werd het geld niet gevonden.

BIJ DE DOOP. — Eene zonderlinge verwarring in het dorpke Escoutoux, bij Thiers. Men moest er drie mannelijke kinderen laten doopen en men stapte — uit verschillende gehuchten komende — in dezelfde herberg af.

De bazin legde de drie kinderen in hetzelfde bed. De peters, zooals de gewoonte is in die streek, droegen de doopelingen naar de kerk ; maar bij den terugkeer heerschte er eene groote verwarring, en de moeders beweerden dat het teruggebrachte kind niet het hare was.

Tot laat in den nacht liep men van gehucht tot gehucht, om ieder kind aan zijne wezenlijke moeder terug te brengen ; het moeilijkst was dat de kinderen alle drie uit den gegoeden stand en dus alle drie omtrent eender gekleed waren.

Waarschijnlijk zullen de peters wel wat al te veel gevierd en gedronken en niet goed geweten hebben wat zij in die plechtigheid deden !....

In alle geval zijn er oogenblikken van groote onrust geweest bij de moeders.

Indië.

DE PEST TE BOMBAY. — Een duitsch blad bevat het volgende bijzonder schrijven uit Bombay, dat eene belangwekkende schets geeft van den toestand in die stad :

« Als ik des morgends opsta, is mijn eerste gedachte de pest. Als ik des avonds ga slapen, dan denk ik — aan de pest. Mijn testament heb ik, evenals mijne kennissen, reeds lang gemaakt. Wat de zindelijkheid en de ontsmetting aangaat, deze worden reeds voor ons allen eene onverdragelijke kwelling.

Als ik een vriend de hand heb gereikt, denk ik aan besmetting ; mijne vrouw en kinderen kus ik niet meer, want ik kan de *kiem der ziekte* reeds in mij dragen en zou gevaarlijk worden voor de mijnen. Als ik geld ontvangt, ontsmet ik het en wasch mij de handen. De gedachte aan besmetting wordt een *idée-fixe*, dat vreeselijk is, hoe belachelijk dat in Europa moge voorkomen.

Ik durf de handen niet meer in mijne zakken steken, want ik ben niet zeker dat er geene voorwerpen in zijn, die in aanraking zijn geweest met eenen pestlijder. Van het gedurig wasschen is mijn vel dun geworden ; de handen krijgen bersten, die een nieuw gevaar opleveren, want in de gebersten huid zetten zich de pestbacillen vast. De bedienden willen onze kleeren niet schoonmaken, ons linnengoed niet wasschen.

Daar mijn eigen voorraad sigaren op is, rook ik al sedert eene maand niet meer, want waar kan ik sigaren koopen, met de zekerheid dat geen pestlijder of kandidaat pestlijder er mee in aanraking is geweest ?

En evenals ik, gedraagt zich bijna iedereen in de stad, iedereen vreest de pest. Natuurlijk staan handel en verkeer bijna stil. Alleen de brandewijn-nering bloeit. Ontzaggelijke hoeveelheden geestrijke dranken worden er verbruikt. De lijkbedieners, de doodgravers, de verplegers, bijna allen leven in een voortdurenden roes.

Verder heeft er een groot verteer plaats in amuletten, zooals slangenharten, gierklauwen, enz.., die als voorbehoedmiddel moeten dienen en waarop het volk meer vertrouwen heeft dan op de raadgevingen van den geneesheer. Het zijn niet alleen de armen en onontwikkelden onder de Indiërs, die daarvoor hooge prijzen betalen. Het lagere volk in Bombay wacht op een wonder, des hemels, dat de pest zal verdrijven, en intusschen leeft het bij den dag. Niemand werkt tegen weekloon, want niemand weet, of hij den volgenden dag zal beleven.

Politiek overzicht.

GRIEKENLAND EN TURKIJE. — DE TWEE STRIJDMACHTEN.

Hoe staan de partijen ?

Wat getalsterkte van de bevolking aangaat, staat Griekenland tegenover Turkije als 1 : 15.

Maar voor de strijdmachten wordt de verhouding heel anders.

De Turksche infanterie bestaat nominaal uit 7 ordoe's of legerkorpsen ; elke ordoe telt 32 bataljons van ten hoogste 500 man. Maar van die legerkorpsen zijn slechts 5 in zoodanigen staat dat ze in 't veld te gebruiken zijn en zelfs zal men op dat vijftal nog niet ten volle kunnen rekenen, want zeker de helft daarvan moet in de garnizoenen worden gelaten, daar deze veelal niet kunnen worden ontbloot zonder gevaar voor opstand (Armenië en de rest van Klein-Azië.)

Zoo kan men dan rekenen dat de Turken aan voetvolk 32 bataljons van 500 man of 64000 man in 't veld kunnen brengen. Wel is waar wordt die sterkte officieel op 200,000 man gesteld, maar men heeft maar naar den laatsten Turksch-Russischen oorlog te kijken om te weten, wat die officieele opgaven beteekenen. Het gansche Turksche leger in Europa en Azië was toen niet zoo machtig, hoewel destijds Turkije grooter was dan heden.

Van geschut is het Turksche leger goed voorzien maar dat wapen is in eenen zeer slechten toestand. Nominaal zijn er per legerkorps 20 batterijen van 6 stukken, maar of ze bij het uitbreken van eenen oorlog wel alle bespannen zullen zijn, is eene groote vraag. Op 300 stukken valt echter wel te rekenen.

Ruiterij bezit het Turksche leger veel meer dan het Grieksche, maar aangezien de verrichtingen zouden worden uitgevoerd in eene zeer bergachtige streek, zal dat overwicht den Turken waarschijnlijk niet veel baten.

De Grieksche infanterie telt 35 bataljons à 1200 man, dus 66 000 man.

De artillerie der Grieken bestaat uit 29 batterijen van 6 stukken, dus uit 174 stukken. Dat is dus veel minder dan wat Turkije bezit, maar de Grieksche artillerie is zeer goed en zal daarom zeker opwegen tegen de Turksche. Hetzelfde geldt voor de infanterie. Zooals uit de cijfers blijkt, zouden de infanterie-machten ongeveer even groot zijn maar zelfs wanneer men verondersteld dat Turkije het door eene wanhopige krachtinspanning tot het dubbele brengt, dan nog behoeft Griekenland niet te vreezen.

Bij de botsingen die herhaaldelijk aan de grenzen zijn voorgekomen, (onder anderen in den formeelen veldslag tijdens de Oost-Rumelische omwenteling op de Grieksch-Turksche grens geleverd en welke later eene « vergissing » heette), is gebleken dat telkens wanneer de Grieken voor eene dubbele macht van Turken stonden, de laatsten toch verslagen werden.

Het Grieksche leger is trouwens al lang op eenen oorlog voorbereid. Dat neemt niet weg dat de Turken ongetwijfeld, wanneer ze in het veld komen, als echte Mahommedanen met doodsverachting zullen vechten.

Terwijl dus de afloop van eenen gebeurlijken oorlog te land nog niet zoo geheel zeker is, staat de uitslag van eenen zeestrijd nu al vast. Alle voordeelen zijn daar aan den kant van Griekenland. Het heeft zeelieden die onder de beste ter